

Mateřská škola není „přípravna“ na školu

Vážená redakce, obracíme se na vás, protože jako jediný časopis pro předškolní výchovu u nás jste se dokázali zastat předškolních pedagogů a pomoci jim. Reagujeme na článek Posíláte nám mimina, bouří se školy proti školcům uveřejněný v deníku MLADÁ FRONTA DNES dne 24. ledna 2013.

Tento článek rozladil nejednu pedagogickou pracovníci naší mateřské školy i MŠ z okolí. Asi by nebylo od věci zamyslet se nad tím, že za úrovní znalostí a připravenosti dětí na vstup do základní školy nestojí mateřská škola, ale že jde o odraz současné společnosti a modelu dnešní rodiny. Také záleží na schopnostech dítěte. Rodiče dnes mají na děti minimum času, jsou v neustálém spěchu a stresu, což se samozřejmě odráží i ve výchově. Mnohé rodiny jsou rozvedené nebo rodiče nejsou sezdaní a mají každý jiné příjmení – děti je pak u zápisu ani neznají, protože samy se jmenují jinak.

Do mateřských škol stále častěji přicházejí děti, které nemají základní hygienické a sebeobslužné návyky, neumějí udržovat pořádek, mají velmi špatný řečový projev (dětem se nečte), nereagují na pokyny. Tyto nedostatky musejí učitelky mateřských škol postupně odstraňovat, aby mohl začít samotný výchovně-vzdělávací proces.

Velmi zřídka nastoupí dítě, jež je alespoň částečně samostatné. Dětem chybí procvičování jemné motoriky – třeba jen obyčejné zapínání knoflíků nebo zavazování bot.

Cílem mateřské školy je všestranný a přirozený rozvoj dítěte. Výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy je jasně dána platným dokumentem – Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Ten dává i jasnou představu o profilu budoucího školáka. Kompetence (schopnosti, dovednosti a vědomosti) jsou přesně vymezené a mateřské školy je mají rozpracované ve svých ŠVP a TVP. Také Desatero pro rodiče předškoláků vydané MŠMT ČR se shoduje s výstupy RVP PV. Jedná se o pomocný materiál, který by měl pomoci sjednotit cíle rodiny a školy. Měl by si jej tedy nastudovat každý rodič předškoláka. V mateřské škole se děti připravují postupně a nenásilně. Jejich dozrávání však probíhá nerovnoměrně a děti nemusejí dosáhnout všech výstupů ve stejný čas, tedy v době zápisu do základní školy. V mateřské škole pedagogové děti denně sledují, vedou o nich záznamové listy a také jejich

portfolia, kde se zapisují jejich projevy, znalosti, dovednosti a schopnosti sociální, rozumové, hygienické, společenské a mnohé další.

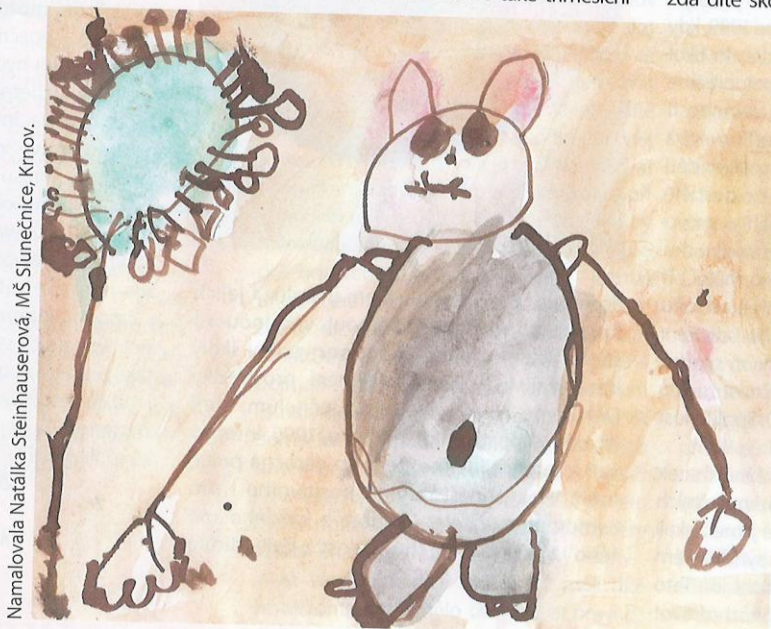
Společenské klima

Bohužel společenské klima nedává mateřské škole dostatečnou důvěru, z čehož pramení důvěra ke školám základním. Nastává situace, kdy základní škola chce dostávat děti připravené, aby se, až nastoupí do školy, jen posadily, paní učitelka jim řekla, aby si vzaly tužku a psaly, a ony to udělaly. Všude ve světě základní školy počítají s nějakou dobou, než se děti „srovnají“, bývají to tak tři měsíce. V mateřské škole máme také tříměsíční

základní školy pohlížejí trochu svrchu a naše každodenní snažení ve výchově a vzdělávání jim připadá nepodstatné. Pedagogické pracovníce v mateřské škole mají 31 hodin přímé vyučovací povinnosti – opravdu šedesátiminutových a bez přestávk. Oproti tomu na základní škole je to 20–22 hodin, a to v délce 45 minut a s přestávkami nebo i volnou vyučovací hodinou, pokud se nejedná o první stupeň ZŠ. Učitelky mateřské školy se tedy nemohou od dětí vzdělát.

Kdyby byly zápisy blíže nástupu dětí do školy, děti by byly „zralejší“ a ubyla by i zbytečná vyšetření v poradnách, protože by bylo zřetelnější, zda dítě školu zvládne nebo potřebuje odklad.

Každé dítě, které opouští mateřskou školu, může dosahovat výstupů daných RVP PV v míře odpovídající jeho individuálním schopnostem a možnostem (tedy výborně, průměrně, slabě nebo vůbec ne). Vždyť ve škole také nejsou ve třídách jen žáci se samými jedničkami. Mají klasifikační stupnici od jedné do pěti. Jsou-li ve třídě slabší žáci, znamená to, že je špatný pedagog? Neskončí-li všichni povinnou školní docházku se samými výbornými, je ta základní škola nekvalitní? Stejně to je i s dětmi u zápisu do základní školy, ne všechny dosahují vynikajících výsledků. Předškolní dítě je schopno udělat za dva měsíce neuvěřitelný pokrok a od zápisu k zahájení školní docházky jich zbývá ještě osm.

Namalovala Natálka Steinhäuserová, MŠ Slunečnice, Krnov.

adaptační lhůtu na ověření, zda je dítě schopno pobytu v mateřské škole. Děti navštěvující MŠ se připravují na další vzdělávací etapu, kterou je zahájení povinné školní docházky. Mateřská škola dětem poskytuje podnětné a bezpečné prostředí, zajišťuje socializaci mezi vrstevníky, podporuje rozvoj osobnosti dítěte a zároveň je i partnerem a výchovným poradcem pro rodiče. Děti se učí žít a jednat v dětské skupině, komunikovat s dětmi i s dospělými, respektovat určitá pravidla a přirozenou autoritu učitelky mateřské školy.

Domníváme se, že zredukovat činnost mateřské školy pouze na přípravu dětí na vzdělávání v základní škole by znamenalo vrátit se opět do poslední fáze totality v naší zemi. Mnohé z nás mají praxi 25–35 let a pamatují si, že tehdy se v pedagogické dokumentaci vymezovalo, co má dítě umět při vstupu do školy. Stálo tam například, kolik má znát lučních květů, kolik zahradních, kolik má umět básni a písní...

V mateřských školách pracují téměř všude všechny učitelky kvalifikované, dnes i s vysokoškolským vzděláním, a přesto na nás učitelky

Nesmyslné změny

Přijde nám proto nesmyslné připravovat další změny vzdělávacích plánů, jak zamýšlí MŠMT ČR. Červená barva bude totiž pořád červená, číselná řada 1–20 se nezmění, kulatý tvar zůstane kulatý, hranatý bude hranatý, čtverec bude čtverec... Žádné standardy podle nás předškolnímu vzdělávání nepomohou, dokonce i v konkretizovaných výstupech vydaných MŠMT ČR vidíme mezery. Kateřinu Francovou, jejíž článek vyšel v MLADÉ FRONTĚ DNES, prosíme, aby neznevažovala naše povolání a práci. Mohla by si přečíst zajímavý několikastránkový rozhovor s PhDr. Ladislavou Lažovou, který vyšel v prosincovém čísle minulého ročníku Informatoria 3-8, a pak by si možná utvořila jasnější představu o předškolní výchově.

Věříme, že se najde odborník, který se pokusí naší nelehkou práci obhájit. Vždy s netrpělivostí očekáváme další vydání Informatoria 3-8 a jeho zajímavých témat. Děkujeme.

Kolektiv učitelky mateřských škol z Mělnicka
(dopis je redakčně upraven, titulky a meziřádky doplnila redakce)